

DEN FJÄRDE VÄGGEN

VICTOR PAVIC LUNDBERG

Den fjärde väggen

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

TIDIGARE UTGIVNING

Den som överlever, 2022

En förlorad sommar, 2023

Bergets drottning, 2024

Några inledande anmärkningar:

Hallonvägen ligger egentligen inte i Saltsjöbaden.

Människor och händelser som beskrivs i boken är fiktiva.

Albert Bonniers Förlag
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080794-8

COPYRIGHT © Victor Pavic Lundberg, 2026

Utgiven enligt avtal med Nordin Agency

OMSLAG Michael Ceken

FÖRSTA TRYCKNINGEN

TRYCK ScandBook, EU 2026

»Vi spelar våra roller; somliga
spelar dem slarvigt, andra med omsorg.«

Ur *Fanny och Alexander*

»Film är sanningen tjugofyra gånger per sekund.«

Jean-Luc Godard

DEL I

Upptakt. Spelplanen presenteras.

PROLOG

Strax efter klockan elva upphörde regnet. Kvinnan knäppte upp den tunna täckjackan och saktade ner stegen. Vattenpölar hade bildats i groparna på vägen. Polisbilens ljus färgade ljudlöst den mörka fasaden medelhavsblå.

En äldre man höll krampaktigt i ett hundkoppel. Han stod på trottoaren nedanför den stora villan, på första parkett, och sträckte på huvudet för att få en skymt av vad som hänt. Två poliser hade just smällt igen bildörrarna synkroniserat och rörde sig försiktigt mot ingången till huset, där skarpt gult ljus sipprade ut i det råa kvällsmörkret.

När kvinnan passerade hundägaren vände han sig mot henne: »Först hörde jag ett skrik och sedan kom skottet.«

Rösten var torr och skakig.

Antagligen var han den som ringt in till larmcentralen.

Han verkade uppenbarligen tro att det var henne han skulle vända sig till. Alla år i tjänsten måste ha gjort avtryck i sättet hon förde sig på en brottsplats.

Hon nickade lugnt tillbaka. Så länge hon inte svarade gjorde hon inget fel.

Hennes blick rörde sig mot den vidöppna dörren. Det var då hon fick syn på det röda mönstret på väggen, längre in i det upplysta rummet. Vid en första anblick skulle det kunna misstas för en mycket dyr tavla, där konstnären hade

fyllt penseln med droppande färg och snärtat med handen mot duken.

Men det var inte färg.

Kvinnan drog efter andan. Ångesten svepte genom kroppen.

Var det hon som hade satt igång allt det här?

Var allt hennes fel?

Hon backade ett steg, av rädsla för att patrullen som rörde sig där inne skulle få syn på henne, medan hennes blick följde mönstret nedåt mot golvet.

Där låg en kropp på mage. I bakhuvudet fanns ett mörkt gap som liknade en oformlig krater.

Hon snubblade till, innan hon vände sig om och gick med snabba steg bort från scenen. Så snart mörkret svalte henne igen började hon springa.

1.

SEBASTIAN

Ett och ett halvt dygn tidigare, tisdagen den 8 oktober 2024

Det var alltså så här det kändes att bli bedragen.

Tanken for genom Sebastian Krantz samtidigt som han klev över tröskeln. På det mörka ekbordet i mitten av det enorma rummet låg fem fotografier redan framme. Kanske var tanken att dra av plåstret med en gång, att lindra den oundvikliga smärtan med klarspråk.

Då var det som han trodde.

Omedvetet hade han sänkt axlarna och hukat sig på väg in i rummet, trots att han inte behövde. Det var väl sådant som kroppen hade vant sig vid att göra, när man mätte hundranittio centimeter i strumplästen och dunkat i lampor och låga torptak i hela sitt vuxna liv. Eller så var det hans kropp som signalerade att den ville sjunka ihop på golvet, dra sig samman i fosterställning och blunda. Att han inte ville befinna sig i det här rummet.

Att han egentligen inte ville veta.

Genom det valvformade fönstret såg han hur Skeppsbron låg inlindad i en slöja av grå oktoberdimma. Han hoppade till när en röst hördes bakom hans rygg.

»Sätt dig gärna ner.«

Kvinnan lät som någon som försöker låta bestämd men

misslyckas. Hennes röst saknade uttryck, var svagare än den skulle behöva vara i den här situationen.

Röster betydde något för Sebastian, inte bara i rollen som regissör. Han älskade när någon talade med kraft och raspighet, när någon lät förkyld utan att vara det eller hade ett djup i rösten som skvallrade om erfarenhet. När stämbanden visade upp olika skiftningar, som årsringar på ett träd.

Han vände sig om och möttes av ansiktet som tillhörde rösten.

»Klara Smith«, sa hon och sträckte fram handen.

Sedan rörde hon vid hans axel och pekade mot den mörkbruna läderstolen som stod på ena sidan om ekbordet. Fiskbensparketten knarrade och takhöjden på vad som måste vara fyra meter förstärkte ljudet ytterligare när han gick genom rummet.

Han befann sig i vad som såg ut att vara en fyra- eller femrumslägenhet, men som fyllde en helt annan funktion än ett vanligt hem. På vägen från tamburen där han hängt av sin rock hade han sneglat bortåt i hallen. Alla andra dörrar var stängda. Ingen människa syntes till.

Det var givetvis inte en slump.

Diskretion var en hederssak på sådana här ställen.

Det enda han hade lagt märke till var ett par röda pumps som stod slarvigt placerade utanför en av de stängda dörrarna. Hade de inte haft så höga klackar hade han trott att de tillhörde ett litet barn.

Klara drog ut stolen på motsatt sida och såg honom djupt i ögonen samtidigt som hon satte sig ner. Skorna kunde omöjligen vara hennes. Hon var lång för att vara kvinna. Axlarna breda, platt byst.

Typisk polis. Eller ja, ex-polis.

»Fem bilder är allt vi har än så länge«, började hon. Det var något rakt och oförställt i hennes sätt att konstatera det som han uppskattade.

Han drog in luft genom näsan, rustade sig inför det som skulle komma.

»Jag vet att många klienter tycker att den här delen av processen är allra värst«, fortsatte hon.

»Värst?«

»När man får veta något man tidigare bara kanske har anat.«

Han visste inte vad han skulle svara. Om han förväntades säga något.

Han lutade sig över bordet och försökte förstå vad som fanns framför honom. Bilderna var suddiga, som om de var tagna på långt avstånd, kanske från en bil.

De visade en man och en kvinna.

Vem den breda ryggtavlan och det rakade huvudet tillhörde hade Sebastian ingen aning om. Mannen såg ut att vara i femtioårsåldern. Storleken på skuldrorna och axlarna skvallrade om att han gick på gymmet med betydligt större frekvens än Sebastian själv.

Adrenalinet rusade genom kroppen. För hans inre flimrade kroppsformer, hållningar och nackar som han stött på genom livet, men ingen av dem matchade mannen på bilden.

Bredvid den okände mannen stod Annie Krantz.

Sebastians fru.

Kvinnan han älskade.

Han hade fasat för det här så länge. Ändå kunde han inte tro att det var sant.

»Lägenheten de gick upp till ligger i city, på Olof Palmes gata«, sa Klara. »De var där i över en timme.«

Annie och mannen var på väg in i en port. Mannens hand vilade på Annies ryggslut. På den sista bilden var dörren stängd.

En kall våg sköljde över honom och det kändes som om han andades genom en hand som försökte kväva honom. Bilder kom till honom, bilder som han ville vara utan. Hans fru bakifrån, framifrån, underifrån.

Sebastian svalde ansträngt. På vägen hit hade han intalat sig att han inte skulle visa några känslor, oavsett vad han fick för information.

Han försökte stålsätta sig, tvingade sig själv att behålla fokuset på fotografierna på bordet.

»Vad gjorde hon sedan?« frågade han. Han ansträngde sig för att hålla rösten stadig.

»Vi vet inte exakt. Men hon rörde sig mot Norrmalmstorg.«

Till kontoret. En snabbis på lunchen alltså. *Så elegant.*

Om det här hade handlat om någon de kände hade Annie skrattat, nappat åt sig två ostbågar från köksön, tagit en klunk av rödvinet och sagt att det var *skabbigt*. Sådant som personer utan klass höll på med.

»Vi har inte lyckats få fram ett namn på mannen hon träffade«, fortsatte Klara. »För att ta fram det behöver vi mer tid.« Hon höllde upp ett glas vatten åt sig själv och ett åt Sebastian. Hon tog en klunk och verkade oberörd av att han betraktade henne.

»Fick ... fick ni någon bild framifrån?« Sebastian ville inte låta desperat men hörde att han gjorde precis det.

Klara såg ut att vara beredd på frågan. »Bilderna du ser är bilderna som togs«, sa hon.

Hon gjorde en paus innan hon fortsatte.

»Det var ett snabbt skeende. Personen som ... tog bilderna hade kort om tid.«

»Ingen annan information? Ett signalement?«

Klara skakade på huvudet.

»När togs bilderna?«

»I onsdags«, svarade hon hastigt.

Sebastian försökte minnas hur Annie betett sig den onsdagskvällen. Skaldjurspastan som han hade lagat vid köksön var sedan länge ställd i kylskåpet. Han hade till och med hunnit diska och torka av bänkarna, fläkten och kylskåpet när ljuskäglorna fyllde garageuppfarten och sipprade in genom fönstren till köket. Hon hade tagit av sig de höglackade skorna i hallen, hängt av sig Totêmeckappan på kroken och kramat om honom bakifrån, viskat i hans öra att det hade varit en lång, stressig dag med många möten. Att det hade varit något krångel med en anställd.

Nu misstänkte han att hon ställde sig bakom honom för att inte behöva se honom i ögonen samtidigt som hon ljög. Han var den enda i hennes liv som visste hur enkelt hon gjorde det.

Stressig dag. Jo, det var precis som hon sa. Det är klart att det är stressigt om man måste smita iväg på lunchen för att ligga med sin älskare.

Under resten av kvällen hade hon varit som vanligt. Stressen rann av henne så fort hon hade fått i sig maten han värmt upp. Hade hon frågat honom extra mycket om jobbet, om projektet? Om han hade hört något? Kanske. Förmodligen för att styra bort frågorna från sig själv.

Klara Smith drog handen genom det långa, oklippta håret som landade på axlarna. Ansiktsuttrycket var neutralt och det gick över huvud taget inte att avgöra vad hon tänkte eller kände. Han gissade att hon var van vid att ha den här typen

av samtal. Det var väl det privatspanare mestadels sysslade med? Att bekräfta misstänkta otrohetsaffärer.

»Jag är medveten om att det här kan kännas jobbigt. Ja, kanske till och med chockartat.«

Klara sköt ett paket servetter över bordet. Han hade inte noterat det förrän nu. Det var ett likadant paket som stod bredvid fåtöljen hos hans psykolog (och förmodligen alla andra yrkesutövande hjärnskrynklande i världen).

Hans första och enda tidigare samtal med Klara Smith hade ägt rum över telefon i början av september. Efteråt hade hon bett honom skicka en bild från den lyckligaste tiden i deras liv. Hon hade sagt att hon ville se något som representerade dem som par.

Sebastian visste omedelbart vilken bild han skulle välja. »Lucca. Toscana, 2005. Hotell Tenuta di Tramonto. Lyckligare än så här har vi aldrig varit«, hade han skrivit i mejlet.

Presentationen med de fem bilderna var väl ungefär vad han hade förväntat sig att hon skulle få fram för den nätta summan av tvåtusen kronor i timmen. Pengarna skulle ironiskt nog komma från Annies och hans gemensamma konto, som fylldes på månatligen med Annies lön.

I deras äktenskap bidrog de med två olika sorters kapital. Annie tillförde sådant som man köpte saker för, och Sebastian levererade det lite mer diffusa kulturella kapitalet.

»Är det något mer du undrar?«

Han mötte Klaras matta blick, den som folk gav honom när de ville låtsas att han var vem som helst, för att inte ge honom erkännandet av att vara igenkänd.

Sebastian harklade sig. När hade den egentligen börjat, den där krypande känslan av att det var något som inte stämde? När hade han först lagt märke till förändringen?

Under sommaren hade Annie varit ovanligt stressad, kommit hem sent om kvällarna. Men det dröjde innan han bestämde sig för att anlita Klara Smiths utredningsverksamhet (han föredrog det ordet – att skicka en privatdetektiv på sin fru kändes nästan lika skabbigt som att vara otrogen på lunchen).

Hösten hade börjat göra sitt intåg. Han hade suttit på Sturehofs uteservering med Janne Bronander och pratat i gåtor, hade inte velat säga det rakt ut. Han hade talat om ett kommande filmmanus om en man som misstänkte att frun var otrogen. Att hans enda bevis var att något kändes fel.

På Sturehof hade filmproducenten tittat djupt i hans ögon. Druckit upp rödvinet. Avböjt frågan från servitören om de ville ha var sin filt och sagt: »Då tycker jag att den där mannen behöver ta kontroll över situationen och agera.«

Det var de orden som fick Sebastian att bestämma sig. Han hade givetvis försökt titta igenom Annies telefon och mejl när han fått tillfälle, men han visste på förhand att det var lönlöst. Det fanns inte ett enda konstigt sms i hennes telefon, inte ett enda märkligt meddelande i mejlkorgen. Och om hon kommunicerade med någon i hemlighet skulle hon inte vara så klandrig att hon skötte det via de mest givna kanalerna.

Allt annat hade varit överraskande.

Inte heller Klara Smith hade varit så oaktsam.

Klara Smith hade varit en av landets mest uppburna brottsutredare, ständigt inblandad i svårlösta mord och kriminalfall. Fram till den dag hon gjorde bort sig. Sebastian hade läst tidningsartiklarna och Flashbacktråden om vad som hände och hur hon hade blivit av med både familj och sin anställning inom Polismyndigheten. Det var något med att förlora allt i ett slag, genom en enda handling, som

hade väckt hans intresse – och sympati – för henne. När han hade accepterat att han behövde professionell hjälp var det till Klara Smith han vänt sig.

Och nu satt han här.

»Vad gör du för analys?» frågade han.

»Det beror helt på vad ni har för relation. Av vad du berättade för mig under vårt första samtal låter det som att ni har haft ett äktenskap där ni har delat allt med varandra? Om hon hade träffat en vän på lunchen är det något som hon skulle ha sagt. Och i det här fallet har hon inte gjort det?»

»Nej«, svarade han, lite för snabbt. Sebastian försökte minnas om hon nämnt något, men ju mer han funderade på det, desto mer övertygad blev han att hon inte hade gjort det.

När hade hon slutat berätta saker för honom? I högläge i soffan, utan strumpor. Skvaller om kollegor, om bekanta, om bekantas bekanta. Var det i våras?

Klara pekade med sina nerbitna omålade naglar på bilden där mannen höll handen på Annies ryggslut. »Kroppskontakten tyder på en nära relation, hon avvisar honom inte eller är på väg att snubbla på något sätt. Hon vill att han tar på henne. Det är tydligt.«

Det var ännu värre när någon annan konstaterade samma sak som han själv hade tänkt.

»Tidsåtgången antyder också vad de har haft för sig i lägenheten.« Klara tystnade, förmodligen för att slippa fortsätta meningen.

Han nickade snabbt för att slippa höra ordet sex, eller ännu värre: samlag.

»Men«, fortsatte hon, »jag är som du kanske vet gammal polis och den här bildsekvensen som du nu tittar på är inget som skulle hålla i en rättegång. Det är indicier som du i

nuläget inte ska dra för stora slutsatser av. Det här kan vara en vän, eller en affärskontakt som hon utvecklat ett nära band med och som hon inte har kunnat prata om för att det rör hennes företag. Sådana saker.«

»Hon berättade allt för mig. Även sådant som var hemligt«, svarade han.

Anade han något som liknade medlidande i hennes mörkblå ögon? Möjligtvis.

»Vill du att vi fortsätter?»

Nu sa hon vi igen. Mystiken gjorde honom irriterad. Förmodligen var det inte hon som tagit bilderna. Då var det ytterligare en person som kände till att han blev bedragen. Fördringen brände inom honom.

Sebastian nickade. »Jag vill ha fullständiga bevis. Gör allt ni kan.«

Klara reste sig upp och såg upp mot klockan vars tickande ljud hade hörts under hela deras samtal. Förmodligen behövde hon bli av med honom innan en ny klient skulle anlända. Han sneglade mot bordet och hon förstod vad han tänkte.

»Du kan ta med dig bilderna. Vi har kopior.«

Han föste ihop bilderna som om han skulle få med sig en märklig souvenir, tog på sig rocken och stoppade in fotografierna i innerfickan. I tamburen skakade de hand och Klara gav honom ett stramt leende utan att visa tänderna. När hon stängde dörren stod Sebastian kvar i trapphuset. Han betraktade den smutsrosa väggen, trappstegen i marmor, trappräcket i någon sorts faner och kände sig plötsligt desorienterad. Han tog ett kliv i taget och kunde inte släppa känslan att han hade sett mannen på bilderna förut.